

100

STOCKHOLMS STAD Kommunstyrelsen Registraturet	
Ink.	2016 -09- 2 1
Dnr:	106-1419/2016
Till:	ST



## Motion av Joakim Larsson (M) och Sten Nordin (M) om nya bostäder med klassisk arkitektur

Stockholm har under sina dryga 750 år genomgått många utbyggnadsperioder, men ingen som kan mäta sig med den vi nu är mitt i. I närtid ska 40 000 nya bostäder fram, men vi vet redan att behoven av bostäder ingalunda kommer att täckas av detta, utan stadens utbyggnad kommer att fortsätta.

En del av Stockholms många skönhetsvärden är de "årsringar" som man kan se när nya stadsdelar vuxit fram. Idag kan vi se allt ifrån 1600-tal i Gamla Stan fram till 2010-talets kvarter i Norra Djurgårdsstaden, och allt vad som ryms däremellan. Låt oss understryka att detta ser vi inte bara som en naturlig utveckling utan även som ett värde i sig. Självklart ska arkitekturens utveckling märkas när staden växer och förtätas.

Men ingen regel behöver vara utan undantag. Och även undantagen finns det rika och kända exempel på i Stockholm. För att nämna ett uppenbart; själva Stadshuset. Men även bostadsområden som S:t Eriks-området på Kungsholmen, vilket byggdes åren 1995-98 under ledning av stadsbyggnadskontoret och planarkitekten Aleksander Wolodarski, och som knyter an till den 1920-talsklassicism som är rikt representerad i närområdet. Området är populärt, smälter vackert in i stadsbilden och har uppmärksammats internationellt. Kritiken från vissa var visserligen hård när det byggdes. "Retro" och "pastisch" var skällsord som användes. Men idag är det mesta av den diskussionen glömd, och S:t Erik bidrar till att göra Stockholm till en stad som är både vacker och funktionell.

Det finns en i högtidstalen stor samstämmighet i att vi nu skall bygga den täta staden och ta tillvara stenstadens kvalitéer. Dokument som Arkitektur Stockholm och Promenadstaden - översiktsplanen som nu skall uppdateras - hyllas som begrepp och vägledning. Men vi kan fortfarande se planer som inte stämmer överens med dessa ideal och där tätheten är alldeles för låg. Planeringen av framtidens stad måste därför utmana de normer och bestämmelser som tagits fram för att bygga en gles stad. De gamla idéerna finns kvar som frusen ideologi trots att få står för den öppet. Utgångspunkten måste vara att gator och torg ägs av staden medan fastigheter i huvudsak ägs privat. Mindre fastigheter ger både fler aktörer, spridd ägarbild, ett varierat intryck och en diversifierad arkitektur. Här har staden med sitt stora markinnehav en viktig roll när den markanvisar.

Det är också viktigt att de fysiska gränserna mellan det som är gemensamt och det som är enskilt är tydliga. Ju tydligare gränser, desto bättre fungerar stadslivet. Exempelvis ger slutna kvarter tydliga gaturum och välanvända gårdar. Öppna bebyggelsemönster där det är otydligt var gränsen går mellan privat och offentligt ger ofta resultatet att ingen använder gårdarna; de uppfattas för privata av allmänheten och för allmänna av de närboende. Bra bostäder kan nämligen inte skiljas från bra stadsmiljöer, de är delar av samma sak. Stadens form har en avgörande betydelse för resultatet. Punkthus i skogsbackar blir aldrig lika bra som sammanhängande stadsmiljöer: det blir färre lägenheter, tråkigare stadsmiljöer och otryggare stadsdelar.

Vi menar att det finns behov för kommunfullmäktige att, inte minst nu när bostadsbyggandet måste öka markant, uppdra till stadsbyggnadsnämnden att i ännu större utsträckning planera för en utbyggd stenstad och promenadstad. Och att man låter detta ske inte bara i den gamla innerstadens närhet utan även låter nya delar av ytterstaden präglas av detta. Vi tror inte att en ny årsring av tämligen själlösa punkthus blir något bra minne av 2010- och 20-talen.

Samtidigt som kommunfullmäktige genom uppdrag till stadsbyggnadsnämnden förtydligar förväntningarna på en planering som i ökad omfattning som knyter an till stenstaden bör stadsbyggnadsnämnden få i uppdrag att i samarbete med byggbranschen planera flera områden utifrån en mer klassisk byggnadsstil som efterfrågas av många stockholmare.

Dessa vägledningar måste komma in på ett tidigt stadium i planeringen, så att det inte motverkar de nödvändiga ambitionerna att väsentligt öka tempot i planprocessen och minska detaljstyrningen. De övergripande målen måste därför vara desto tydligare i ett tidigt skede av beslutsprocessen, oavsett om det är modern arkitektur som skall råda i området eller en som mer knyter an till den klassiska stenstaden. I båda fallen bör täthet och översiktsplanens målsättningar beaktas i än större utsträckning.

Exempel på områden där en mer klassisk byggnadsstil bör prövas är gamla S:t Eriks ögonsjukhus, Tekniska Nämndhuset och överdäckningen av spårområden vid Centralen. I närområdet kan Slakthusområdet – Söderstaden – vara lämpligt och i ytterstaden Tyngdpunkt Farsta, Brommaprogrammet, Fokus Skärholmen och Lövholmen vara lämpliga helt eller i delar för kvartersbebyggelse som knyter an till stenstaden.

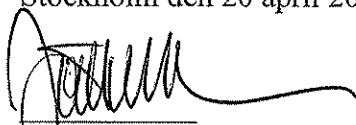
Stockholm ska bygga mest i Sverige och bäst i Sverige. I vår tid är det vår förmåga att bygga en välfungerande, levande och hållbar stad som kommer att avgöra om vår stad även i framtiden är en av världens bästa platser att bo på, växa upp i och arbeta och verka i.


I syfte att förädla stadens visuella intryck och berika Stockholm med mer klassisk arkitektur föreslår vi att kommunfullmäktige beslutar:

att uppdra åt stadsbyggnadsnämnden att ta fram tidig planering för kvartersbebyggelse, täthet och även i några fall mer klassisk byggstil i flera av de i motionen nämnda exemplen.

att sådan planering skall ske både i innerstaden och i ytterstaden.

Stockholm den 20 april 2016

  
Joakim Larsson (M)

  
Sten Nordin (M)